

Выходитъ во Львовѣ ще Вторника, Четверга и Суботы (кромѣ русскихъ съягъ) о 5-й год. поп. Литер додатокъ "Библиотека наизнам. постѣст" выходитъ по 2 печат аркушу ко 2-му и послѣднѣго днѣ каждого мѣсяца.
Редакція "Администрація пбдъ Ч. 44 улица Галицка. Рукописи засвѣтятся лишь на попереднѣе застороженіе
Оглашениа принимаются по цѣлѣ 6 кр. бѣдъ однок строкѣ печатною, въ рубр. "Надѣлано" по 20 кр. а. в.
Реклама неопечатаніи вѣльши бѣдъ порта.
Предпактъ и коментары принимаются: въ Львовѣ Адміністрація "Дѣло". Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, Wallischgasse 10; M. Duke, Kiesengasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 а; Rudolf Moosse, F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Париже Agence Havia. Въ Россіи Редакція "Киевскіе Старини" въ Киевѣ, почтовы уряды и Газета "Борьба" В. Ф. Зами въ Одесѣ Державская ул. д. Ради 9.

ДѢЛО

"Wien. Allg. Zeitung" о справѣ русской.

II.

Помѣстивши въ попереднѣмъ числѣ "Дѣла" поглядъ "Wien. Allg. Ztg." на справу мало-рускому въ Россіи и Австріи, хотимъ нынѣ поглядъ сей бодай въ короткости скоментувати. Коментаръ нашъ покаже, о сколько вѣро подивившися органъ вѣденійской прасы на пыталие мало-руске, въ чѣмъ бѣдъ ровдышовсіи съ дѣйствіемъ положеніемъ справы, и о сколько належало бѣ еманації "W. Allg. Ztg." доповѣніи, щобъ о вѣдѣ мало-рускаго пытани въ обоихъ вгаданыхъ державахъ выробати себѣ вѣрнѣше и объективнѣе понятіе. Есть се у насъ досыть фатальнаго объязъ, что праса вѣденійска а наѣтъ и мужъ державній въ Австріи о справѣ русской выдающи нерѣз судъ дуже поверхъный, немовѣ-бы Галичина а тымъ болѣе Украина и другій краѣ, въселе-ни 20 міліоновъ мало-рускими народомъ, лежали въ недоступнѣмъ центрѣ Африки. Але фаталізъ сей врдеси майже стъ пони-ть державнаго мужа австрійскаго и есть освященій традицію. Рѣдко котрый въ тыхъ пандѣ живѣ посередъ народу руского, не знаетъ вѣчайно исторіи его, тымъ менѣе нынѣшнѣхъ тенденцій, а информаціи бере правиль-но въ досыть мутныхъ жерѣль. Зъ того и выходитъ, что такій фаерверкъ Гнилицкій або неспокой на Маузуршанѣ не находять у нихъ яснаго врозумѣнія та опѣненія и вѣщаются за-разъ на великій авѣнь, або вѣніяются загало-ви народу, коли тымъ съправы бѣльши, есенціональной ваги, справы, възгнанѣ тѣсно съ интересами державы багателизуются, а под-нѣтѣ кимъ слухайно, идуть другого днѣ въ непамять, затревоживши лишь загалъ або вѣ-дивши тутъ и тамъ сама лашь подозрѣнія. Пригадуемо, що кн. Бисмаркъ передъ рокомъ показавъ болѣе знанія руской справы, чимъ офиціальный "Fremdenblatt" вѣденійскій. Въ насъ дуже рѣдко вѣявляются люде, держачи керму, котрѣ були бы въ силѣ врозумѣти дѣль и тенденціи народовъ, сполученныхъ судь-бою пбдъ скіптомъ австрійскимъ. Зъ бѣсі и непевадѣть въ дѣланію въ горы, и погрѣна су-перечность съ интересами державными въ до-лу, путаница понятій, малый або болѣшій ха-съ и политика "von Fall zu Fall".

Мы предвиджуемо, что про-то и еманацію "W. Allg. Ztg." о справѣ мало-руской постигне вѣчайна судьба. Сараюю сюю побавится пра-са австрійска и панславистична въ Россіи, але результату позитивного не буде, бо всѣ тѣ справы вѣскуютъ компетентнѣхъ мужѣвъ дуже несподѣвано и неприготовленыхъ. А ми-то того справа мало-руска буде колись чи не рѣшати судьбу державъ середнѣї Европы. Вагу ви разумѣте вѣже нынѣшна офиціальная и неофиціальная Россія и длато лиши стараєсь ви зневелювати. Нивелација та почалась вирав-дѣ дуже давно, почалась съ хвилюю договоромъ Переяславскаго и Андрющіевскаго, але вѣ-деся консеквентно по нынѣшній день. Россія бажає цѣлковитої ассимиляціи етничної и релігійної всѣхъ своихъ народовъ, отже и народу мало-рускаго. Тымъ думзе она убезпечилась противъ сепаратизму политичнаго. Въ XVII. вѣдѣ переведжено нашигъ ученыхъ си-стематично въ глубь Россіи, автономію Мало-руса пбдрызано, вищено новоли грѣшми и подарками самоуправу кіевскої митрополії, зношено академії, школы, коротко кажучи — стремлено системою централізаціи довершили дѣло такъ вказанаго "объединенія". При тѣмъ уѣхалисъ краѣ, въселе-ни Русинами вѣдно найбѣльшимъ уослѣдженіемъ на поли духовної культуры. Кіевъ одержавъ доперва въ 1834 р. университетъ, другій мѣста украинскія ще пѣвѣши. А нынѣ робота та продов-жується систематично тымъ, що въ одной сто-ронѣ вѣронююсь указами розвивати писмен-нѣсть малоруску, а школы, уряды и ямщи-нѣ.

церковный уважаютъ розсадникомъ языко-го "объединенія". Россія отже вровумѣла вагу мало-руской справы, але заразомъ тревасъ въ тѣмъ традиційнѣмъ пересвѣдченю, що постепенно ассимиляцію вѣджає заворожити пыт-танье малоруске. За-для того есть она глуха на всѣ выводы наївѣть своихъ ученыхъ, котрѣ на подставѣ науки говорять о нацио-нальной окремѣшности мало-рускаго народа. Длато душить она, пбдъущувана панслави-стами, всякий обтѧнь племенами роднїцѣ на Украинѣ и въ другихъ земляхъ. Длато вы-кликує въ Галичинѣ, на Буковинѣ и на Угор-щинѣ сораву "объединенія" литературного и релігійного. Се такій яснѣ рѣчи, що и шкода про нихъ болѣше слвъ тратити.

А мимо того нардъ мало-рускій жіе сво-имъ житъемъ и жита сего не зломать нѣ-кай репресалія. Зсылки на Сибирь, указы збо-рониочи литературнаго ровдѣ — все то, о чѣмъ вгадала "W. Allg. Ztg.", показаюся слы-бытъ, щобъ спинити струю народного духа Малороссії.

Коли-жъ таке дѣса въ сусѣдній державѣ, то въ Галичинѣ національный ровдѣ Русиновъ спиняється тымъ, що мимо конституцій-ныхъ свободъ, Русинамъ полишено до того роввою лишь дуже вузке поле. Въ тѣмъ взгля-дѣ и признаемо позну правду органови вѣ-денійской прасы, котрый каже, що "въ Австрії доси не оцѣнено гдно ваги сеи партіи, що ба-жаетъ національного роввою Русиновъ." Але за-разомъ мусимо спорствувати друге его сказавые, будь-то ажъ Русины въ-подѣ Россіи перестег-регли Галичанѣ передъ "панрусскою пропа-гандою", ширеною, якъ каже, "юргельднікамъ" московскихъ панславистовъ. Се не вѣро! Народовѣ галицкій не потребували інструкцій вѣ-за въ кордону вѣдъ симъ наглядомъ. Силу и вплывъ тыхъ деморализаторовъ умѣли они давно самі сѣніти, и съ гореткою пропага-торовъ деморализаціи упораються самі. Они для національного роввою галицкаго Русиновъ не страшні. Только коли въ другои стороны, изъ сторони тѣль законодательныхъ и адми-нistrативныхъ властей Русь галицка обме-жена на одну гимназію руску и кѣлька ка-тедръ на университетѣ; коли языкъ ви-найшовъ приступу до судѣвъ и урядовъ; коли витомцѣ семинарії духовныхъ учатся въ ла-тињскомъ языцѣ на университетѣ; коли вы-кованье чорного клиру и частини молодежи поручася патрамъ съ космополитичними або невѣстнѣми тенденціями; коли центральне правительство позволяє, щобъ народови рус-кому центральному комитету выборчі не давали зможи розвинути ширши акціи въ Соймѣ и Радѣ державнї; коли и въ поїздовихъ тѣ-лахъ автономичныхъ голосъ Русина не ма-ваги потрѣбно; коли — въ загалѣ сказавши — краковскій фракціи и ви сателитамъ позѣрен-ныи керма краевихъ справъ, — ну, то при-тайдѣ складѣ рѣчей годѣ жадати, щобъ на-ціональне житъ галицкаго Русиновъ пыло-широко и ширшою струю. Слабодухи и де-сперати суть въ кождомъ нардѣ, неговорячи-же о инвидуалѣ, котримъ ренегатство и личнѣ выгоды припали до душѣ. "W. Allg. Ztg." подносить про то дуже справедливу країну ко-вничностъ, щобъ "сумнѣ практики выборчі" въ Галичинѣ перестали якъ найскорше, и щобъ Русинамъ подана буда можность правильного ширшого роввою. Се лежить певно и въ ин-тересѣ само-жъ австрійской державы. Мы не рефлектуемо на далеконоснѣсть такихъ мѣръ, про яку вгаду "W. Allg. Ztg." Австрія не про-вилнала и не проявляє такого стремленія въ своїй ваграничнїй политицѣ, щобъ можна на-серіо говорити о якщо ви аспираціяхъ на пограничнї територія Россіи. Зборча поли-тика Австрія звернена нынѣ въ іншу сторону. Рѣвно-жъ не вѣстнѣстіи погорды противъ дирекціи и у-чителскаго тѣла руской гимназії.

Обжалованій д-ръ Живній заявивъ на-сампередъ, що дотична статья не есть орги-

Предпактъ на "Дѣло" для Австріи: для Россіи:
на цѣлый рѣбъ . . . 12 ар. на цѣлый рѣбъ . . . 12 рубл.
на пѣвъ року . . . 6 ар. на пѣвъ року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 ар. на четверть року . . . 3 рубл.
ст. дод. "Библиотеки": съ дод. "Библиотеки":
на цѣлый рѣбъ . . . 16 ар. на цѣлый рѣбъ . . . 16 рубл.
на пѣвъ року . . . 8 ар. на пѣвъ року . . . 8 рубл.
на четверть року . . . 4 ар. на четверть року . . . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рѣбъ . . . 5 ар. на цѣлый рѣбъ . . . 5 рубл.
на пѣвъ року . . . 2-50 ар. на пѣвъ року . . . 2-50 рубл.
Для Запорожія, окрѣдже Россіи:
на цѣлый рѣбъ . . . 15 ар.
на пѣвъ року . . . 7-50 ар.
на четверть року . . . 3-75 ар.
ст. дод. "Библиотеки": на самъ додатокъ:
на цѣлый рѣбъ . . . 19 ар. на цѣлый рѣбъ . . . 6 ар.
Поодиноке число коштуетъ 12 кр. а. в.

нальна, але перепечатана въ "Московскіхъ Вѣ-домостей" Каткова, а дальше, що не бѣ самъ перекладавъ ви въ россійскаго, а доручено ему готовый перекладъ на нѣмецкое и бѣнъ его умѣ-стивъ. Розумѣєса, бѣнъ мусить взяти на себе всю отвѣчальностъ, дѣйстно бере ви, и готовъ перевести доказъ правды. Розумѣєса, трибу-налъ не бувъ противнѣй перевождению доказу правды, тоже и спытавъ д-ра Живнаго и его обороїца, якій предкладають доказы?

Очевидно, задача обжалованія и его обо-ронца була прикра. Що-до "атеизму" — треба було ізвести факты, що передовсѣмъ катихитъ гімназії о. Гушалевичъ, котрого задачею есть вщепляти въ сердца молодихъ засады хри-стянинской релігії, замѣсть тыхъ засады впюю въ молоджь рускої гімназії засады безвѣрія. Що-до "соціалізму" — треба було подати факты, що професоры рускої гімназії, чи то ех саїнѣ, чи по-за школою, пбдбують моло-дѣжь до руїнованія истинушихъ законныхъ порядківъ. Нарештѣ що-до "анархізму" — треба було показати "той найбѣльшій контин-гентъ анархістовъ, якій продукує рускої гімназії". Коли-бѣ обжалованій бувъ на то на-вѣвъ факты, тымъ самимъ бувъ-бы доказавъ, що руска гімназія деморализує молоджь. Але-жъ въ тѣмъ и лихо, що фактъвъ нема и не може бути. И отъ д-ра Живнаго радить сѣбѣ, якъ може: потапаючий, вѣстно, хапаси и стебелинки.

Ото д-ра Живнаго, якъ одинъ доказъ, по-дає фактъ, що Русини посылають учениківъ до нѣмецкої, а не до рускої гімназії, — его, коли-бѣ руска гімназія не була така, якъ ви Катковъ а за нимъ д-ръ Живнаго представивъ, то Русини посылали-бы молоджь до неї. Очевидно, д-ръ Живнаго мавъ тутъ на примѣтъ соїтъ "Народного Дому", котрый шле своїхъ бурсаковъ не до рускої, але до нѣ-мецкої гімназії. "Свѣдчива" — якъ то кажуть — цыганъ своїми дѣтьми". Мы вже въ однѣмъ въ попереднѣхъ числахъ "Дѣла" рѣ-шучо сказали, що мы нынѣшнімъ соїтъ "Народного Дому" за деякій его поступки, про-тивнѣй интересамъ руского народу, не можемо признati патріотизму. Непатріотизъ свїй по-казуєвъ бѣнъ, коли не принимавъ въ члены такихъ патріотівъ, знаныхъ цѣлобѣї Руси, вкъ пос. Романчукъ, пос. Лѣнинський, п. Вас. На-гірний и другій, — а що бѣльшій непатріо-тизъ показуєвъ, коли 30 бурсаковъ своїхъ, котрі єдять рускій хлѣбъ, шле не до рускої, але до нѣмецкої, а ради до жидовської гімназії, на соромъ на тѣлько Руси, але всего Славянства. А коли бѣнъ се чинить, то не длато, що въ рускої гімназії о. Гушалевичъ зробить бурсаковъ атеистами, а сов. о. Ільницкій соціалістами та анархістами, — але очевидно длато, що въ рускої гімназії языкомъ науки есть языкъ галицко-ру-скій, мало-рускій — — а тутъ захочуєвъ изы-кового "объединенія".... Трибуналъ судїй, що судивъ д-ра Живнаго, не потребувавъ и знали причини, за-для якої соїтъ "Нар. Дому" не посылає бурсаковъ до нѣмецкої гімназії, а мусіть сей предкладаній доказъ, якъ самъ собою нестѣйній, отпалиги, бо очевидно се ще не аргументъ, що коли хтось посылавъ дѣтей не до одного, але до друго го закладу, то вже той першій въховує анархістовъ. Але все та-ки то рѣчи характеристична, що д-ръ Жив-ному пбдано той аргументъ...

Оборонецъ д-ра Живнаго предложивъ и другій доказъ — такої самої стойності, якъ першій. Ого за доказъ атеизму та анархізму въ рускої гімназії мали посвідчиги творы Т. Шевченка. Д-ръ Фридманъ предкладавъ, щобъ трибуналъ бгчтавъ деякі поезії Шев-ченка, а въ того певи набера пересвѣдченя, що въ посвідчигахъ Шевченка есть що-то атеистичнаго и анархістичнаго. Якакъ ви-ть тѣ жки Шевченкомъ а рускої гімназію? Ба, д-ръ Фридманъ заявивъ, що аможе трибу-налъ доказати, що одна частина професорівъ

и учениковъ русской гимназіи належать до горячихъ поклонниковъ Шевченка... Бачимо, якъ опѣкуны д-ра Живного „надули“ бѣдного д-ра Фридмана, который не знает, и назвать не можети претенсій знать, что есть Шевченко. Д-ръ Фридманъ не знает, что генію Шевченка покланяются не только профессоры и ученики русской гимназіи, алѣ кажда душа щиро-руска, поважаютъ его не только Русины, але и всѣ Славяне, не выймаючи и честныхъ Великороссовъ, и ученій Нѣмцѣ, Французы, Англійцѣ... Д-ръ Фридманъ не знает, что есть одно урядове справоуданье черновецкой — не русской але нѣмецкой — гимназіи, заполнене самыми перекладами поетичныхъ перелѣ Шевченко... Бачимо, якъ опѣкуны гимназіи надолухують сквапно, коли то вже лизації, тай надолухують сквапно, коли то вже разъ „*dwoory europejskie wskrzesza Polske*“. До тепна „*hierarchia społeczna*“ на веснѣ 1885 р. розшутила вѣсть, що заходомъ европейской дипломатіи повстане Польща, подобно, якъ Болгарія; що самъ Бисмаркъ носитоя съ тою самою гадкою. О тойъ шептавъ менѣ до уха честный Полякъ, а я ему такъ отповѣнь: „Се, пане брате, п'ячка, щобъ васть передъ выборами до Рады державнои улюляти до ону и тымъ способомъ загорнути всѣ посольскій мандаты“.. Недовѣрчиво споглянувъ на меве братъ Полякъ, называючи мене пессимистомъ, тай заспувъ, — ажъ по выборахъ прокивувся... Здаєся, по тойъ *intermezzo* нѣхто не возьме намъ за зло, коли мы Русины поговоримо о лѣкахъ для народу мазурскаго.

Ченка на нѣмецкій языке... И трибуналъ все-
го того не потребувавъ мати передъ очима,
щобъ узнати и сей предкладаный доказъ
впновнѣй нестойнымъ. Есть же множество писа-
телейъ перворядной славы у всѣхъ народовъ
и на всѣхъ языкахъ, у которыхъ подыбуются
творы того рода, что або не порадно або и зо-
всѣмъ не можна подавати ихъ молодежи, але
за-для того годъ не поважати або, посля за-
слуги, и не покланятися геніеви писателя та
не подати молодежи тыхъ его творовъ, что
пригодній для неи, что ублагородняютъ еи ду-
шу и серце. Извъ Шевченковыхъ творовъ въ
школьныхъ книжкахъ находятся только такой
творъ, а книжкѣ тіи одинъ, якъ на руской,
такъ и на польскихъ та нѣмецкихъ гимна-
зіяхъ въ цѣлдї Галичинѣ. Въ россійскихъ
школахъ поезіи Пушкина находятся у всѣхъ
читанкахъ, геніеви Пушкина всѣ професоры
и ученики покланяются и нѣхто имъ доси се-
го не вяявъ за злочинство, — мимо того, что
декій Пушкиновій творы за-для своего змѣсту
мусѣли бути печатаній ажъ въ Лиску у
Брокгаузъ...

поговоримо о лѣвкахъ для народу мазурскому.

Справа поднесенія, выхованія народу въ
загалѣ есть однѣмъ зъ найтруднѣйшихъ и
най важнѣйшихъ завдань интелигенціи, — ко-
тра очевидно не хоче бути пасожитомъ своего на-
роду, се значитъ, котра бачить цѣль истинованія
своего не въ выгѣднѣмъ уживаню даровъ божихъ,
въ модныхъ строяхъ, въ патю „пильзнерка“ або
вивця съ мышкою, въ граню въ карты „кгот-
kiego“, — але котра понимає свое послаництво
поважно и глядає задоволенія въ тяжкѣй а тихой
праци надъ народомъ овоимъ. Каждї батько-мати
добре знаютъ, якъ великий мають подолѣти труд-
ности при выхованію своихъ дѣтей. Поминувши
вже заходы старания родичевъ загальної натуры,
заходить при каждой майже дитинѣ поборювати
труднобѣсть спеціальну, ѿй лише властиву, бо
неразъ, что для одной дитини есть добримъ, то
само у другои выклакує просто противній резуль-
таты. Такъ само рѣчи стоять съ народомъ-дити-
ною. Интелигенція, яко дбала мати, має обовя-
зокъ выховати свой народъ, а нѣякихъ жертвъ
не лякатись. При той праці на иивѣ народнѣй
покажеся, что треба доковче познати властиво-

Такій то були тіи „доказательства“ въ оти, успособленье своего народу, и до нихъ при-
процесъ д-ра Живного, которыхъ трибуналъ не мѣнятись, бо что для одного народу пожиточне,
допустивъ! Бѣдныи д-ръ Живный! Давши въ се для другого може бути шкодне.

своїмъ органъ въгодити руску гімназію, одиноку середну школу, яку Русины за довгі лѣта собѣ выбороли, и, яко Чехъ, сповнившіи тымъ патріотичне дѣло славянське, — мусівъ дознати кривды. Немилосердный трибуналъ не зровумѣвся на его благороднѣй подвигу, и засудивъ его на 8 днївъ строгого арешту съ постомъ и на утрату 60 зр. зъ кавціи! Въ томъ горю нехай стане для него потѣхою бодай тое сочутство въ „Проломѣ“ и тая многозначуща згадка въ „Словѣ“, що братъ Чехъ д-ръ Живный „перешель на православіе“. Цивилизація, таї іскра свѣтла божого, сама собою космополітична, мусить прибрati на себе одѣжь того народу, надъ котримъ запанувати бажає, мусить бути на родною. Огъ тому то Русины борються такъ завзято противъ паньокопольскихъ захотѣвокъ полонизаторокихъ и домагаються русковъ школы, рускихъ урядовъ для народу. Патріоты рускій бажають для народу свого свѣтла народного, пітомого, бо не хотять, щобъ народъ рускій блукався въ темнотѣ, на помацки, подобно якъ польско-мазурскій, бездорожахъ, безъ проводника.

Правду сказать, для львовской П. Т. публики „Слова“ и „Нов. Пролома“ том рекомандаций навѣтъ не потребно. Мы мали такой примѣры, что якъ братъ-Чехъ руйнувавъ яку институцію руску, то съ нимъ горячо сочувствовала тая публика навѣтъ мимо того, что онъ „не перешелъ на православіе“. Пригадаймо себѣ лишь брата Михалка. Заведеніе при его уваженію сплатило за него его приватній довги, потому ввало для него адвоката, боронило его якъ могло.. Боже милый! Коли вже ходить о то, чтобы огидити и руйнувати институціи рускій, то вже чи съ православіемъ, чи безъ православія — е! — кто бы тамъ дививъ на такой марницѣ?!... Нехай себѣ буде и самъ діяволъ, абы только прійшовъ въ помочь домашнимъ руйнующимъ рукамъ... Зруйнували Заведеніе, теперь на червѣ руска гимназія, потому, здаесь, „Народный Домъ“... Все то по малу має поруйнувати, прогуляти, — щобъ остало: *vihil*. Ого, бачите, идеальъ, — то елементъ, въ котрому було-бъ можно отчайдухамъ „проломлюватись“ на вѣвѣ боки... Оттогдѣ бувъ-бы „танцюристый рай“ — гулій душа

Читатель „Дѣла“ пригадаютъ себѣ характеристику воѣхъ клясь суспольности на Мазурахъ, представлену вѣроно ще въ листопадѣ 1885 р. въ статьяхъ п. заг. „Дѣ-що о Мазурахъ“. Тамъ было выказано, что самъ нарѣдъ мазурскій, — се нива плодовита, урожайна, многонадѣйна, могла-бъ квестії польской и свѣтови пранести великий користи. Ба що зъ того, коли нѣхто зъ интелигенціи польской не умѣє и не хоче взяться до управы сеи нивы, нѣхто ще доси не засѣвавъ си зерномъ здоровымъ. Черезъ то нива мазурска стоитъ доси въ наибольшомъ занедбаню, въ станѣ первобутнѣ, выростаютъ на нѣй хиба бурянъ, тернина, та всяка хонта давачна, — отъ примѣромъ братоубійство. Нарѣдъ мазурскій мешкає доси вкупѣ съ звѣратами а пословиця каже: „*z jakim przystajesz, takim się sam stajesz*“. Отъ щобъ не тратити богато часу на умотивованье темноты крайной на Мазурахъ, то скажу коротко братямъ Полякамъ, що на 52 хлоповъ мазурскихъ не знайшовся анѣ одинъ такій, щобъ умѣть и разумѣть „Отче нашъ“. По такой фатальной пробѣ я заломивъ руки, а 52 хлопы покрылися встыдомъ!

бѣть контуша!
Кожда одиница передъ починомъ якогось,
Только-жь надѣя въ Бозѣ и въ свѣтлыхъ особенно важнѣйшаго дѣла, завдае себѣ пытанье:

Ле-шо о Мазурахъ

О Пазурахъ.

四

III.

Щобъ не будо поговору, що мы лишь руку
нуємо, а на той же час не ставимо нічого позитивного, — завдаю собі питання: Якъ уздоровити народъ мазухомъ?

давно минули, коли шляхта була и фундаментомъ и зрубомъ, и дахомъ, взагалъ цѣлою будовою, а хлонъ се пяте колесо при возѣ, отъ таке собѣ поштуркайло. Шляхта, якъ умѣла, такъ отограла свою ролю, а нынѣ въ XIX. столѣтю пріїшла черга на мѣщанство и хлопотво выступити на врену свѣтову. Шляхта, въ властиво „hierarchia profeozna“ нехай собѣ по трудахъ отпочине, нехай не гиѣвася за те уроене упослѣдженье, а радше най привчится новомодной тактики тай може подпомагати въ поступовѣй роботѣ, якъ по-

гас масло достаю хлебови до жолудка. Бате, братя Поляки, мы не бажаємо шибеницъ я „hierarchii społeczn-ой“, мы дорожимо кождою плею крови людской, чи она въ ногахъ, чи въ ловѣ плыве; мы только вѣримо въ то, що рольшъ шляхотоко и вже не буде.

Д б а й т е . ж ь , Панове Поляки , о хлопство
азурске , бо се ваші фундаменты , безъ которыхъ
ла будова разошлеся въ велику руину .
(Лажие буде .)

Дальше буде.)

ДОПИСИ.

Зъ Сокаля.

(Отповѣдь на допись отъ Сокала въ 47 ч. „Дѣла“.) Упрашаю Вп. Редакцію о помѣщенье въдующаго спростованія дописи „Отъ Сокала“ въ 47 ч. „Дѣла“.

Впоминаясь гадкою открытия въ
окали філії „Народної Торговлѣ“, дгнъсся
до Вп. Дирекціи той же о завѣдомленіе ме-
е, чи можливо тѣ буде открыти сего року
Сокали філію и подъ якими условіями?
— просячи о отповѣдь по змозѣ чимъ скорѣй
у, бо намѣрено просити на 6 л. мая патріо-
тъ тутешнаго повѣта до Сокала. По высла-
ю сего письма въ колька днѣвъ я згодився
а подписанье моего нависка на картахъ ко-
респонденційныхъ, запрошуучихъ патріотъ
а згадане зображеніе на 6 л. мая, але подъ у-
ловіемъ, щобы згаданий кореспондентки розд-
алось, ажъ коли наспѣе отповѣдь Дирекціи
Нар. Торговлѣ“, и того услоєя я лично не
ткликавъ. Дня 5 л. мая вечеромъ запытанный
. Бѣликомъ, що занимався писаньемъ и рез-
ылкою картъ кореспонденційныхъ мимо того
до не було ще отповѣди отъ Дирекціи „Нар-
Горговлѣ“, чи въ мысль §. 2 закона о зобра-
ніяхъ въ 1867 р. завѣдомлене есть ц. к. ста-
роство повѣтове о маючомъ отбутись дня 6 л.
мая въ згаданомъ днѣ зображеню въ канцеля-
рії філії Общ. им. Качковскаго, и чи наспѣ-
на отповѣдь въ „Нар. Торговлѣ“, — отповѣвъ
и, що нѣ. Въ виду сего, згдно съ п. Бѣликомъ
урядено, що нарады отбутись не могутъ
1. мая, щобы філію Общ. им. Качковскаго не
наражати на можливій непріятности, и поне-
же нема поданыхъ намъ Дирекцію „Народ-
Горговлѣ“ условій.

Въ самъ день 6 л. мая для хвилевои не-
циспозиціи я отетупивъ бѣ обѣду и поло-
жився въ ложко, не мѣгъ я отже заразъ п-
полудни лично явитися въ мѣсци вѣбраня, за-
ровво якъ и приспѣвшого въ дѣмъ мой гостя
священика лично повитати. По 2-гой год. з-
полудня наспѣло письмо аѣ „Нар. Торговлѣ“
при п. Бѣлику, котрый головно занимався дѣ-
ломъ открытия въ Сокали филіи „Нар. Тор-
говлѣ“, завѣдомляюче, що Совѣтъ „Нар. Тор-
говлѣ“ не може сего року открытии у нас
филіи. П. Бѣликъ письмо то взявъ для удѣ-
леня всѣмъ патріотамъ, котрѣ-оы на вѣбраны
вѣхатись зволили, и для пояснена всѣхъ дѣ-
тычныхъ дѣлъ. Вп. авторъ оскорбляючои мен-
дописи, яко „Одинъ изъ завѣзванныхъ“, а при-
спѣвшій на вѣбранье, мѣгъ про-то довѣдатис-
о змѣстѣ письма „Нар. Торговлѣ“, и тымъ
самыемъ о найважнѣйшой препонѣ до откры-
тия въ Сокали филіи „Нар. Торговлѣ“, а хо-
тячи публично критикувати неудачу намѣре-
нного дѣла, повиненъ бувъ въ интересѣ правд-
и загального блага засягнути точныхъ данныхъ
въ тѣмъ дѣлѣ. Запознанье же сего обовязаку, а
горячкове довѣрюванье першой-лучшой клев-
тѣ, пущеной чи зъ невѣжества, чи изъ злоб-
ной волѣ, хотя бы на личность пѣдъ взгля-
домъ народнымъ и до старости може незма-
зану, разсѣванье несправдженыхъ оскорбляю-
чихъ вѣстей, и т. п., — се думаю, есть дѣ-
ломъ неполитичнымъ, на жаль у насть пра-
тикованымъ, и на то скорше можна бы отк-
звати, „що у насть завсѣгды такъ по рус-
дѣвесь“.

Що до пропущеного Ва. Редакцію из
згаданои дописи уступу, о котрому въ пер-
писець Редакціи того самого числа „Дѣла“ ко-
ротко згадувся, откровенно и торжествен-
но заявляю, что въ дѣлѣ рускои торговлѣ въ з-
галѣ, а філіи „Нар. Торговлѣ“ въ Сокали въ
особенности, въ наименшій достойникъ, нѣ ни-
якій купець народности не-руской въ мною
теперь не говоривъ и даже сомнѣваюся, че-
бы кто въ тѣмъ взглядѣ отважився стави-
менѣ якесь ультиматумъ.

Н. Розольский.
(Зам. Ред. Огновъдь Впр. о. Н. Роздѣл
ского згдна съ тымъ, що вже и мы въ „П
реписцѣ“ въ 47 ч. „Дѣла“ назначили.)

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорська Монархія.

(Мытво-торговельный конфликтъ съ Румунією.) Наи更重要ио оправою дня, котра глубоко заворушла умы цѣлой австро-угорской державы. Мытво-торговельный конфликтъ съ Румунією. О переговорахъ, якій въ оѣй оправѣ великихъ межи австро-угорской державою а Румунію до не было нѣчого звѣстно; все удержануто тайно. Наразъ разнеслась вѣсть, що Румунія зорвала всякий дальший переговоры и не хочетъ въ якой угоды заключать. Попытно, що вѣсть така мусѣла въ Австрії выкланкать найпрікрѣйше враждебство. Шо за прикличъ сего, пытавъ козы

збожа и худобы. Съ днемъ 1 червня заведе Румунія у себе имовірно місто автономічне, а тоді розподілена і репресії зі сторони Австро-Італії.

(Задум державою.) На засіданні палати послів дні 13 с. м. вибрано на заступників до комісії бюджетової і миттової між іншими послами: Хлюмецького, Гербста, Ригера, Матуша, Мечника, Озаркевича, Глязку, Чарториського, Газанера, Ізарського, Кюца і др. Особливо припинено в третій читані законъ о спорідності рішення властей військових в дорозі адміністративні. На послідовкі приступлено до генеральних дебатів о опусті податку грунтового. В п'ятницю обговорювалася в палаті послів спеціальна дебата надъ опустомъ податковимъ. §. 1 закону о опусті податковому звичай: «Оголосані податку грунтового по причині ущкодження доходу в наслідок черезъ нещасті елементарні має тоді настутити, коли на парцеляхъ якъ до 4 гектарівъ що найменше четверта частина, а на більшихъ парцеляхъ що найменше доходъ зъ одного гектара збігається з градомъ, водою або огнемъ ущкоджений».

При шкодахъ въ лісі має тоді настутити відписання податку, коли въ парцеляхъ є скита що найменше въ четвертій частині всего дерева, а при парцеляхъ, котрі виносять більше якъ 40 гектарівъ, коли огонь залишивъ що найменше 10 гектарівъ.

До сего треба такожъ зачислити і то знищень ліса, коли его треба спалити, щоби знищить розмножившися въ німъ шкодливі комахи.

Коли школа настутить черезъ якъ інші проявы въ природѣ як: мороз, поуха, злива въ жиже, шкоди отъ комахъ і мышей, отъ граба зважного *Pergispora viticola* або *Oidium* (на виноградѣ), въ такій мірѣ, що господар пріде черезъ то въ хвилю потреби, то міністерство фінансівъ може дозволити, щоби самъ законъ бувъ представою до відписання податку въ отповідній мірѣ до школи.

Пос. Цалингеръ поставивъ внесеніе, щоби школы виселіти въ 4 уступи помістити въ першому а 4 уступи зовсімъ опустити, щоби отже законъ стався обовязкомъ для властей а не щоби все зависіло отъ ласки міністра фінансівъ. Правительство однакож і правице хотіли щоби §. 5. самъ перешовъ такъ якъ его предложила комісія; лиши пос. Чайковській додавався, щоби въ законѣ увагляднено що більше властителівъ більшихъ посілостей. Коли прішло до голосування, пранто внесено. Цалингеръ 144 голосами противъ 111, черезъ що більше внесено Чайковського. Лівіця величала теперъ свою побудову правительства і правице, бо она набільше голосувала за внесеніе Чайковського а правице знову страшно зліталася на Цалингера що більше самъ є правице, помігъ опозиції до сего побудови.

(Справи особисті.) «*Budap. Cog.*» доносять, що на корпусові маневри въ Галичині має пріїхати Е. Вел., цісар і архієпископ. Рудольфъ і церебудуть тутъ більше 6 днівъ. — Угорській міністрамъ правосудія на місце пос. Павлова виснований президентъ сенату курії королевської Тифлі Фабіаній. — Віденській газеті застежують вѣсть, будто-бы становище намісника п. Залеского було захітане. — *Presse* потче поголоску, що И. Вел. обое цісарство мають що сего року ревізізувати царство російське; часъ въ місце з'їзду досі не визначеній.

Заграницічні Держави.

Россія. Зъ Петербурга доносять, що царь передіхавъ зъ Лівадії до Севастополя і переїжає тутъ на одній зъ кораблівъ. «Новости» сигналізують нове небезпекочество, яке грозить Россії відъ Хінкі. Після відомостей сен. газети Хінкі домагаються управильненія гвардії, хотіть занести замінити Посоюза а на послідок хотіли бы ще вимінати въ внутрішній російській справі адміністративні. Щоби падати тимъ більшого значення свою жаданію збирати они на границі значій силы воєнні, съ которими будь що будь треба-бы рахуватися. Німці постараються що є то, щоби хінське військо на своїй ладі виучити і се їмъ дійстівно удається. Прусські офіцери зробили зъ темною масою дуже добро військо, котре отповідає зовсімъ теперішнімъ вимогамъ і військо то отъ кождымъ днемъ збільшується. Початок воєнної акції ще не назначений; ініціатива залишається въ правительства въ Пекіні, але — кончати Новогоді — Хінкі не застежуть на це непротоніями. Вѣсти сїй застежують, що въ Новгороді засуджено двохъ сектарівъ Тиханова і Вегандія, учениківъ ген. Пашкова, першого на 1/3 а другого на 8 місяцівъ візниці. Самъ Пашковъ замінивши секту т. зв. Пашковцівъ проживав въ Англії у свого пріятеля лорда Редіста.

Німеччина. Станъ здоровія німецького цісаря погіршився въ послідніхъ дніахъ; зъ Берліна однакож заперечують тому, будто-бы погіршеніє було небезпеке і грозило катастрофою.

— Для 14 с. м. отбулося въ прускому соймі третье читання антипольського закону школіального. Законъ пранто більшістю 202 голосами пропавъ 136. За закономъ голосували правице, народовіць і кількохъ декількохъ; протиъ закону Поляки, центрумъ, вольнодумці і кількохъ староконсервативцівъ. — Ніні збирається по довшій періодъ німецькій парламентъ, котрого головною задачею будуть теперъ наради надъ проектами законівъ о підвищенні податку відъ цукру і о.

Болгарія. Въ цѣлій Болгарії розпочався вже рухъ виборчій і єсть вже въ повній розгарѣ, но вже 23 с. м. мають відбутися вибори. О скілько вже тепер можна предвидіти, то правительство узъяске більшість. Партия Каравелова, котра гручується около свого органу, «Трновска Конституція», числила на 140 до 150 голосами. Цанковисти, либерали крою російського, не одержать більше якъ 25 до 30 голосами, хоча они тепер розірвіздають по цѣлій краю сильно агітують за собою, доказуючи, що теперішнє правительство і князь зрадили Болгарію. Консерватисти підъ проводомъ Столипіна не узымають більше мандатівъ якъ окото 12, а вімовірно що менше узъяскає група радикалівъ підъ проводомъ Пеккова, котра отбулося бѣль партії Каравелова і групу вже тепер около свого органу, «Позавимості». Якъ угрюзують партії въ собіанію трудно що півній означити, позаякъ правдиві партії політичнихъ въ Болгарії нема, а творчі лиши більші або менші групи около пооднаковихъ проводірівъ. Князь, якъ звичайно, буде тепер по Румелії і незадовіг має пріїхати до Бургаса, зъ отки кораблемъ підъ до Румунії на відвідини короля Кароля румунського. Съ княземъ має такожъ підъхати его молодий братъ кн. Батенбергъ.

НОВИНКИ.

— Фестиваль тов. «Зора» въ користь погорільцівъ Боянца і Грушевського отложений зъ причини не-погоди до скількохъ неділь, т. е. на 23 л. має.

— Видѣль тов. «Русинихъ жінокъ» въ Станиславовѣ уторого дні 27 л. має въ комнатахъ Рускої Чигальнії домову забаву съ танцями. Тоалета домова, початокъ о год. 9 вечоромъ.

— Русій народний театръ переїздить въ Бучача до Манастирськъ, а при конці сего місяця виїде до Чорткова.

— Видѣль Ставропігійского Інститута уконоституовано. Наставники церкви вибрали Полянській і Савчинській, бурови Савицкій і Як. Савчинській, магазинівъ Яновській і Сивулякъ; контролерами каю і вібѣхъ ракуцівъ Інститута сев. Савчинській і сев. Бережницькій, наставителями дому Гавришкевичъ і Волосъ, книгарій Сивулякъ і Як. Савчинській, типографії Савицкій Бережницькій, архіву і бібліотеки Полянській і Савицкій, референтами дѣль фундаційнихъ Геровській, Волосъ, Яновській, Король і Литинській, скретаремъ Клемертовичъ, синдиками Добрянській і Латинській.

— Езути въ Чернівцяхъ. Буковинське краєве правительство завважало лівобокого архієпископа. Моравського категорично, щоби до 8 днівъ откладити Езуїтівъ зъ Черновець. Прованіція Езуїтівъ підъхавав сїй часъ до Відня до міністра Гауча, а сїй обѣць занятивши лично тою справою і більше до бар. Алезаніого, щоби той пояснивъ єму причини такого наказу. Отповідь бар. Алезаніого ще не надійшла до Відня. Цѣкава рѣчъ, якъ становище займає тутъ нашъ міністеръ супротивъ Езуїтівъ?

— «На вѣч, а оттак до Відня!» — такъ заявляє Буковини Руїсіновъ на видъ величного покривлення правъ руского народу на Буковині отміненіемъ потреби руского гімназії въ Кіцмані. Краєва Рада школи заявила міністерству категорично, що потрібно лише другої гімназії въ самихъ Чернівцяхъ. «То таки рускі дѣти — циши одинъ селянинъ въ «Буковинѣ» — не мають на жадіні окообѣй нѣкого ратунку? Журналомъ нами сїйтъ, що якъ пойдуть до школъ виїховихъ, то не буде кому панамъ служити... Такъ намъ значить наші вороги. То въ кождомъ місці є запомога для школъ, для науки, а намъ запирають духа!»

— Загальний збори товариства славистівъ на університетѣ віденському отбулося сими дніахъ підъ проводомъ голови товариства, д-ра Мурка. Ізъ спровадження правъ руского народу на Буковині отміненіемъ потреби руского гімназії въ Кіцмані. Краєва Рада школи заявила міністерству категорично, що потрібно лише другої гімназії въ самихъ Чернівцяхъ. «То таки рускі дѣти — циши одинъ селянинъ въ «Буковинѣ» — не мають на жадіні окообѣй нѣкого ратунку? Журналомъ нами сїйтъ, що якъ пойдуть до школъ виїховихъ, то не буде кому панамъ служити... Такъ намъ значить наші вороги. То въ кождомъ місці є запомога для школъ, для науки, а намъ запирають духа!»

— Загальний збори товариства славистівъ на університетѣ віденському отбулося сими дніахъ підъ проводомъ голови товариства, д-ра Мурка. Ізъ спровадження правъ руского народу на Буковині отміненіемъ потреби руского гімназії въ Кіцмані. Краєва Рада школи заявила міністерству категорично, що потрібно лише другої гімназії въ самихъ Чернівцяхъ. «То таки рускі дѣти — циши одинъ селянинъ въ «Буковинѣ» — не мають на жадіні окообѣй нѣкого ратунку? Журналомъ нами сїйтъ, що якъ пойдуть до школъ виїховихъ, то не буде кому панамъ служити... Такъ намъ значить наші вороги. То въ кождомъ місці є запомога для школъ, для науки, а намъ запирають духа!»

— Крадѣжка въ Кутахъ. Въ повітівомъ судѣ въ Кутахъ скрадено всі депозити готовкою і въ книжкоюкахъ каю єщадності на 60,000 зл. Відновника досі не виліджені.

— Въ справѣ жідівській колонії роляничихъ пишуть памъ изъ Чорткова: Жиды берутся енергично до дѣла. Для 10 л. має пріїхати до Чорткова 60 жідівськівъ, а така друга пачка потягла до Гуся-

тина. Прибула ихъ Allianc Israélite підъ проводомъ якогось директора і двохъ помічниківъ учителівъ. Всі одержали призначене місце въ околиці Чорткова і Гусятина у більшихъ поєднанняхъ. Царівка і Гусятина у більшихъ поєднанняхъ, і поєднанняхъ жідівъ, по 4—5 і більше у одного, тихе, безъ гомону. Агенты розпоряджали значними запасами грошей. Цѣль ихъ «Дѣло» вже зазначило. Країна перспективна для нашихъ сель! Тыхы грунтівъ, на якихъ мають об'єднати будучи жиды-господар, цівно не прощає правительство большою поєднаності, а заберуть їхъ селянъ... Організація по громадахъ і проїздами для народу!

— Въ справѣ пенсіонату въ Чернівцяхъ. Коли міністеръ потвердить планъ румунського пенсіонату, удержаного коштомъ правоолавінного бука, фонда релігійного, то Русини будуть таїтися домагатися окремою школою для русівъ дбати і хлощівъ, удержаного коштомъ правоолавінного фонда релігійного. Коли рел. фономъ управлюють люди, котрі мають на гадці не румунізацію, але просить народу, то Русинамъ повинні призвати їхъ права.

— Въ справѣ пенсіонату въ Чернівцяхъ. Коли міністеръ потвердить планъ румунського пенсіонату, удержаного коштомъ правоолавінного бука, фонда релігійного, то Русини будуть таїтися домагатися окремою школою для русівъ дбати і хлощівъ, удержаного коштомъ правоолавінного фонда релігійного. Коли рел. фономъ управлюють люди, котрі мають на гадці не румунізацію, але просить народу, то Русинамъ повинні призвати їхъ права.

— Въ справѣ пенсіонату въ Чернівцяхъ. Коли міністеръ потвердить планъ румунського пенсіонату, удержаного коштомъ правоолавінного бука, фонда релігійного, то Русини будуть таїтися домагатися окремою школою для русівъ дбати і хлощівъ, удержаного коштомъ правоолавінного фонда релігійного. Коли рел. фономъ управлюють люди, котрі мають на гадці не румунізацію, але просить народу, то Русинамъ повинні призвати їхъ права.

— Въ справѣ пенсіонату въ Чернівцяхъ. Коли міністеръ потвердить планъ румунського пенсіонату, удержаного коштомъ правоолавінного бука, фонда релігійного, то Русини будуть таїтися домагатися окремою школою для русівъ дбати і хлощівъ, удержаного коштомъ правоолавінного фонда релігійного. Коли рел. фономъ управлюють люди, котрі мають на гадці не румунізацію, але просить народу, то Русинамъ повинні призвати їхъ права.

— Въ справѣ пенсіонату въ Чернівцяхъ. Коли міністеръ потвердить планъ румунського пенсіонату, удержаного коштомъ правоолавінного бука, фонда релігійного, то Русини будуть таїтися домагатися окремою школою для русівъ дбати і хлощівъ, удержаного коштомъ правоолавінного фонда релігійного. Коли рел. фономъ управлюють люди, котрі мають на гадці не румунізацію, але просить народу, то Русинамъ повинні призвати їхъ права.

— Въ справѣ пенсіонату въ Чернівцяхъ. Коли міністеръ потвердить планъ румунського пенсіонату, удержаного коштомъ правоолавінного бука, фонда релігійного, то Русини будуть таїтися домагатися окремою школою для русівъ дбати і хлощівъ, удержаного коштомъ правоолавінного фонда релігійного. Коли рел. фономъ управлюють люди, котрі мають на гадці не румунізацію, але просить народу, то Русинамъ повинні призвати їхъ права.

— Въ справѣ пенсіонату въ Чернівцяхъ. Коли міністеръ потвердить планъ румунського пенсіонату, удержаного коштомъ правоолавінного бука, фонда релігійного, то Русини будуть таїтися домагатися окремою школою для русівъ дбати і хлощівъ, удержаного коштомъ правоолавінного фонда релігійного. Коли рел. фономъ управлюю

Выпісъ зъ розкладу Ѣзы, 1

важный отъ 1 октября 1885.

Приходить до Львова:

Поезды особой: Зъ Стрыя, Станиславова, Гуситина, Дрогобыча, Борислава, Хирова и Звардона: о год. 4 мин. 35 по полудни.

Зъ Гуситина, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борислава, Хирова, Нового Санчча: о год. 1 мин. 25 въ ночи.

Зъ Стрыя, Хирова, Загбрея и Звардона: о год. 8 мин. 25 рано.

Отходять зъ Львова:

Поезды особой: До Стрыя: о год. 7 мин. 30 рано.

До Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борислава, Хирова и Гуситина: о год. 11 мин. 45 передъ полуднемъ.

До Стрыя, Дрогобыча, Хирова, Загбрея и Звардона: о год. 7 мин. 30 вечеромъ.

Для крамницъ

Формуларъ для книгъ крамницъ а именно: Книга товарова, книга почтовою по 2 зл. 30 кр., разомъ 6 зл. 40 кр.

Инструкція, якъ тіа книги принадлежить, вийшла вже зъ другу въ пересылкою почтовою 20 кр.

Выдавъ и высылає: Василь Нар

у Львовѣ.

Якъ заводити Правды на ладъ ской Правды?

Розказавъ Данило Танячевичъ, душманъ має. Накладомъ "Батьківщина". Ціа почтою 12 кр. Достати можна черезъ "Батьківщину".

ОПОВЪЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Високоповажаній отъ уряджують при церквахъ хоры, прито пору

фабрику гармонію (або фігармонію) до уч

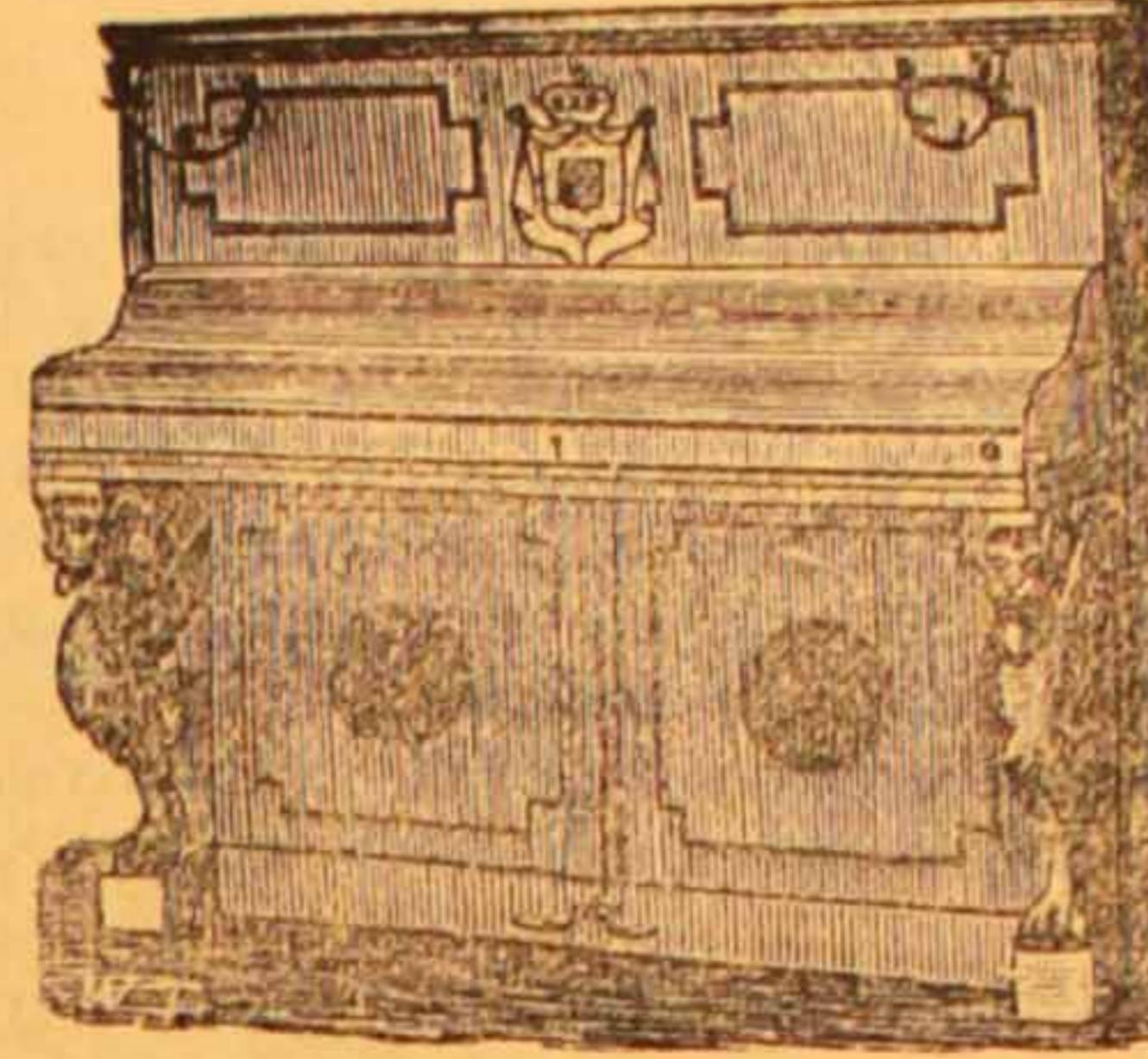
високоповажаній п. проф. Н. Вахнинъ рускої гімназії у Львовѣ інструментъ мої вироби дуже пожиточній інструментъ найменшу кількість. Ціа тихъ інструментівъ бѣ 70 зл. 8 кр. Дає такожъ на рати.

1372 86—?

Съ поважаніемъ

ІОАНЪ СЛИВИНСКІЙ

власитель первої п'я Галичини фабрики органівъ моніумъ у Львовѣ, ул. Хорушина 5, 8.

Призначу загально найлучшу

Масу до запускання пôллогъ

поручають

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ.

1644 58—0

Перепродуючи даємо отповѣдній рабатъ.

Універсалъ

ПЛУГИ СТАЛІ
стъ побѣзникомъ, чрезъ
шемъ запасными

Іллюстрація

Універсалъ

Іллюстрація

Універсалъ